

دانشکده تربیت بدنی
گروه علمی علوم انسانی

عنوان پایان نامه :

«بررسی مقایسه‌ای شیوع اسکولیوز و ارتباط آن با برخی از
ویژگی‌های آنتروپومتریک دانش‌آموزان دختر و پسر شهری
و روستایی دبیرستانهای شهر تولم»

نگارش : علی نعمت‌دوست‌حقی

استاد راهنما : دکتر آذر آقاییاری

استاد مشاور : دکتر عباسعلی گائینی

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته : تربیت بدنی (گرایش حرکات اصلاحی و آسیب شناسی ورزشی)
اردیبهشت ۱۳۸۹

شماره:
تاریخ:
پیوست:

مجمع علوم انسانی

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی
تحت عنوان:

"مقایسه شیوع اسکولیوز و ارتباط آن با برخی از ویژگی های آنتروپومتریک
دانش آموزان دختر و پسر شهری و روستایی شهر تولم"

زمان: شنبه ۸۹/۲/۱۸ ساعت: ۱۲/۳۰-۱۱/۰۰

درجه ارزشیابی: عالی

نمره: ۱۸٫۸۵

هیات داوران:

- ۱- استاد راهنما: دکتر آذر آقاییاری
- ۲- استاد مشاور: دکتر عباسعلی گانینی
- ۳- استاد داور: دکتر ابوالفضل فراهانی
- ۴- نماینده گروه: دکتر ابوالفضل فراهانی
- ۵- نماینده تحصیلات تکمیلی: دکتر رضا رجیبی

تهران، خیابان استاد نجات
الهی، نرسیده به خیابان
کریمخان رشید چهارراه
سپیند، پلاک ۲۳۳
تلفن: ۸۸۸۰۱۰۹۰
دورنگار: ۸۸۸۹۰۵۳۶
www.tpnu.ac.ir
ensani@tpnu.ac.ir

تقدیم به همسر مهربان و فداکارم

که همچون ستاره‌ای درخشان

در آسمان وجودم نورافشانی می‌کند.

تشکر و قدردانی

سپاس بی‌حد به درگاه رب جلیل که آدمی را نعمت دانایی عطا نمود و انبیا عظیم را معلمان و راهنمایان او قرار داد که مقصد و مقصود را به درستی دریابد. اکنون که به یاری خداوند منان تدوین این پایان‌نامه به پایان رسیده است، به مصداق حدیث شریف «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» جا دارد که از زحمات کلیه عزیزانی که هر یک به نحوی مرا یاری نموده‌اند و از هیچ‌گونه کمک و مساعدتی فروگذار نکرده‌اند تشکر و قدردانی نمایم. از استاد بزرگوار سرکار خانم دکتر آقایاری که بزرگوارانه راهنمایی این پایان‌نامه را تقبل کرده و علاوه بر رهنمودهای ارزنده نکات علمی ارزشمندی را به اینجانب آموختند سپاسگزارم. امید است که این مجموعه ذره‌ای از زحمات بی‌شائبه آن استاد گرانقدر را پاسخگو باشد.

از استاد گرانمایه جناب آقای دکتر گائینی که از محضر ایشان استفاده‌های علمی فراوان برده‌ام و رهنمودهای ارزنده‌ای را در این پایان‌نامه به عنوان استاد مشاور ارائه نموده‌اند کمال تشکر و سپاس را دارم. افزون بر این، وظیفه خود می‌دانم که از استاد عزیز جناب آقای دکتر فراهانی که داوری این پایان‌نامه را به عهده گرفته‌اند و همچنین جناب آقای دکتر مشکبید حقیقی که استادی پروژه آماری بنده را بر عهده گرفتند تشکر ویژه نمایم.

تشکر و تقدیر خالصانه خود را به دوستان بسیار عزیزم جناب آقایان؛ پاک‌عقیده، بردار، فدایی و بزرگ‌ضیابری و همچنین سرکار خانم مریم محسنی، سرکار خانم رضانی و سرکار خانم کمالی که در تمام مراحل تحقیق مرا از همکاری بی‌شائبه خود بهره‌مند فرمودند، تقدیم می‌نمایم.

چکیده :

« بررسی مقایسه ای شیوع اسکولیوز و ارتباط آن با برخی از ویژگی های آنتروپومتریک دانش آموزان دختر و پسر شهری و روستایی دبیرستان های شهر تولم»

هدف از تحقیق حاضر، بررسی مقایسه ای شیوع اسکولیوز و ارتباط آن با برخی از ویژگی های آنتروپومتریکی مانند وزن، قد، سن و توده بدنی دانش آموزان دختر و پسر دوره متوسطه شهری و روستایی می باشد.

جامعه تحقیق شامل ۱۶۰۰ نفر دانش آموز مقطع متوسطه شهر تولم می باشد. و نمونه تحقیق براساس جدول مورگان ۳۱۰ نفر بوده که ۱۶۳ نفر دختر با میانگین سنی $16/2 \pm 0/6$ سال و ۱۴۷ نفر پسر با میانگین سنی $16/4 \pm 0/7$ سال بودند.

آزمودنی ها از طریق آزمون غربالگری و با استفاده از صفحه شطرنجی و آزمون نیویورک مورد مطالعه قرار گرفتند و نیز از تست های مکمل مانند تست آدامز، آزمون آویزان شدن و... استفاده شد. اندازه گیری شاخص توده بدنی از طریق فرمول BMI (حاصل تقسیم وزن بر مجذور قد) محاسبه شد. داده های جمع آوری شده با استفاده از روش های آماری توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی مطلق و نسبی، جداول و نمودارها و نیز روش های آمار استنباطی شامل آزمون خی دو در سطح $P \leq 0/05$ و با استفاده از نرم افزار Word، Excell، Spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

مهمترین نتایج پژوهش حاضر بدین شرح است: ۴۷/۱ درصد آزمودنی ها (۲۸/۷ درصد پسران و ۱۸/۴ درصد دختران) مبتلا به عارضه اسکولیوز می باشند. ۲۱/۹ درصد از کل آزمودنی های شهری (دختر و پسر) و ۲۵/۲ درصد از کل آزمودنی های روستایی (دختر و پسر) مبتلا به عارضه اسکولیوز بودند. ۲۹/۷ درصد از آزمودنی ها (دختر و پسر) در محدوده وزنی ۶۱ کیلوگرم و به پائین مبتلا به عارضه اسکولیوز می باشند که بیشترین درصد ابتلا را شامل می شود. ۲۹ درصد از آزمودنی ها در محدوده قدی ۱۶۱-۱۷۷ سانتی متری مبتلا به عارضه اسکولیوز می باشند که بیشترین درصد ابتلا را شامل می شود. ۱۵/۸ درصد از آزمودنی ها در محدوده سنی ۱۷ سال مبتلا به عارضه اسکولیوز می باشند. ۳۳/۲ درصد از آزمودنی ها در محدوده شاخص توده بدنی ۲۲ کیلوگرم بر متر مربع و به پائین مبتلا به عارضه اسکولیوز می باشند که بیشترین درصد ابتلا را شامل می شود.

نتایج تحقیق نشان داد که اختلاف معنی داری بین دختران و پسران از نظر شیوع اسکولیوز وجود دارد ($P=0/00$) و همچنین اختلاف معنی داری بین آزمودنی های شهری و روستایی از نظر شیوع مشاهده نشد ($P \leq 0/25$).

و نیز رابطه معنی داری بین وزن ($P \leq 0/15$)، قد ($P \leq 0/35$)، سن ($P \leq 0/78$) و شاخص توده بدنی آزمودنی ها ($P \leq 0/08$) (دختر و پسر) و ابتلای آنان به اسکولیوز مشاهده نشد.

یافته های تحقیق با مشخص نمودن آمار چشمگیر و نگران کننده عارضه اسکولیوز در میان دانش آموزان مقطع متوسطه بر ضرورت بکارگیری روش های غربالگری معتبر و آسان جهت شناسایی سریع این عارضه در مدارس و ارجاع به مراکز خدمات اصلاحی و درمانی جهت تشخیص، آموزش، پیشگیری و اجرای برنامه های ویژه تأکید دارد.

واژه های کلیدی :

اسکولیوز، آنتروپومتری، دانش آموزان، قد، وزن، سن و شاخص توده بدنی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول - کلیات تحقیق	
۲	۱-۱- مقدمه
۳	۲-۱- بیان مساله
۵	۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق
۸	۴-۱- اهداف تحقیق
۸	۵-۱- فرضیه‌ها
۹	۶-۱- محدودیت تحقیق
۹	۷-۱- واژگان و اصطلاحات تحقیق
فصل دوم - ادبیات و پیشینه تحقیق	
۱۴	۱-۲- مقدمه
۱۴	۲-۲- ساختمان آناتومیکی ستون فقرات
۱۸	۳-۲- اسکولیوز (کج پستی)
۲۱	۱-۳-۲- میزان شیوع عارضه کج پستی
۲۳	۲-۳-۲- انواع اسکولیوز
۳۴	۳-۳-۲- عوارض اسکولیوز
۳۵	۴-۳-۲- روش‌های تشخیصی وضعیت فرد مبتلا به اسکولیوز
۳۸	۵-۳-۲- روش‌های تشخیصی اسکولیوز عملکردی از ساختاری
۳۹	۶-۳-۲- روش‌های اندازه‌گیری اسکولیوز
۳۹	۷-۳-۲- اندازه‌گیری اسکولیوز بر اساس خط شاقولی
۴۱	۸-۳-۲- اندازه‌گیری اسکولیوز با استفاده از اسکولیومتر
۴۳	۹-۳-۲- اندازه‌گیری اسکولیوز توسط روش رادیوگرافی
۴۴	۱۰-۳-۲- شیوه‌های اندازه‌گیری انحناهای اسکولیوز
۴۵	۱۱-۳-۲- روش‌های مدرن شناسایی اسکولیوز

۴۶	۴-۲- پیشینه تحقیق
۴۶	۴-۲-۱- تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۵۶	۴-۲-۲- تحقیقات انجام شده در خارج کشور
۵۷	۴-۲-۵- جمع‌بندی مطالب

فصل سوم - روش تحقیق

۵۹	۳-۱- مقدمه
۵۹	۳-۲- روش تحقیق
۵۹	۳-۳- جامعه آماری
۵۹	۳-۴- نمونه‌های آماری و نحوه‌گزینش
۶۰	۳-۵- روش جمع‌آوری اطلاعات
۶۷	۳-۶- طبقه‌بندی وزن، قد و شاخص توده‌بدنی آزمودنی‌ها
۶۸	۳-۷- ابزارهای اندازه‌گیری
۶۹	۳-۸- متغیرهای تحقیق
۶۹	۳-۹- روش‌های آماری و شیوه تجزیه و تحلیل اطلاعات

فصل چهارم - تجزیه و تحلیل اطلاعات

۷۱	۴-۱- مقدمه
۷۱	۴-۲- آمارهای توصیفی
۷۶	۴-۳- بررسی و تجزیه و تحلیل فرضیه‌های تحقیق

فهرست مطالب

فصل پنجم - نتایج و پیشنهادات	
۸۹	۱-۵- مقدمه
۸۹	۲-۵- خلاصه تحقیق و نتایج آن
۹۳	۳-۵- بحث و بررسی یافته‌های تحقیق
۹۸	۴-۵- پیشنهادات
۹۹	منابع
پیوست‌ها	
۱۰۸	پیوست الف
۱۰۹	پیوست ب
۱۱۰	پیوست ج
۱۱۱	پیوست د
۱۱۶	چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۷۱	جدول (۱-۴) مشخصات آماری آزمودنی ها به تفکیک جنسیت ($\bar{X} \pm SD$)
۷۲	جدول (۲-۴) آمار توصیفی مربوط به قد، وزن، سن و توده بدنی کل آزمودنی ها
۷۳	جدول (۳-۴) مشخصات آماری آزمودنی ها به تفکیک شهری و روستایی ($\bar{X} \pm SD$)
۷۴	جدول (۴-۴) پراکندگی میزان شیوع اسکولیوز به تفکیک سن و جنس
۷۵	جدول (۵-۴) پراکندگی میزان شیوع اسکولیوز به تفکیک شهری و روستایی
۷۶	جدول (۶-۴) شیوع عارضه اسکولیوز
۷۸	جدول (۷-۴) شیوع اسکولیوز در دانش آموزان شهری و روستایی
۸۰	جدول (۸-۴) ارتباط وزن آزمودنی ها با شیوع اسکولیوز
۸۲	جدول (۹-۴) ارتباط قد آزمودنی ها با شیوع اسکولیوز
۸۴	جدول (۱۰-۴) ارتباط سن آزمودنی ها با شیوع اسکولیوز
۸۶	جدول (۱۱-۴) ارتباط بین شاخص توده بدنی آزمودنی ها با شیوع اسکولیوز

فهرست نمودار

صفحه	عنوان
۷۷	نمودار (۱-۴) شیوع عارضه اسکولیوز در دختران و پسران
۷۹	نمودار (۲-۴) شیوع اسکولیوز در دانش آموزان شهری و روستایی
۸۱	نمودار (۳-۴) ارتباط وزن آزمودنی ها با شیوع اسکولیوز
۸۳	نمودار (۴-۴) ارتباط قد آزمودنی ها با شیوع اسکولیوز
۸۵	نمودار (۵-۴) ارتباط سن آزمودنی ها با شیوع اسکولیوز
۸۷	نمودار (۶-۴) ارتباط شاخص توده بدنی آزمودنی ها با شیوع اسکولیوز

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
۱۶	شکل (۱-۲) نمای خلفی و جانبی ستون فقرات
۱۹	شکل (۲-۲) ستون فقرات طبیعی و غیرطبیعی
۲۱	شکل (۳-۲) اسکولیوز از نمای پشت
۲۴	شکل (۴-۲) اسکولیوز در کودکان
۲۷	شکل (۵-۲) شدت تغییر شکل اسکولیوز
۲۹	شکل (۶-۲) اسکولیوز کمری و پشتی
۳۵	شکل (۷-۲) وضعیت طبیعی بدن از نمای خلفی، قدامی و جانبی
۳۶	شکل (۸-۲) آزمون آدامز
۳۸	شکل (۹-۲) محل عبور خط شاقولی در نمای قدامی و خلفی
۴۰	شکل (۱۰-۲) آزمون خم شدن به جلو
۴۱	شکل (۱۱-۲) احتمال وجود اسکولیوز از نمای خلفی
۴۲	شکل (۱۲-۲) اندازه گیری اسکولیوز با استفاده از اسکولیومتر
۴۳	شکل (۱۳-۲) تصویر اسکولیومتر
۴۳	شکل (۱۴-۲) رادیوگرافی از ستون فقرات
۴۳	شکل (۱۵-۲) روش کوب در اندازه گیری اسکولیوز
۴۵	شکل (۱۶-۲) روش کاپاسو
۶۱	شکل (۱-۳) تصویر صفحه شطرنجی
۶۳	شکل (۲-۳) نحوه ارزیابی وضعیت بدنی به وسیله صفحه شطرنجی
۶۳	شکل (۳-۳) تصویر وزنه شاقولی
۶۴	شکل (۴-۳) محل عبور خط شاقولی در نمای جانبی
۶۵	شکل (۵-۳) وضعیت ستون فقرات از نمای خلفی
۶۶	شکل (۶-۳) وضعیت شانه‌ها از نمای خلفی
۶۶	شکل (۷-۳) وضعیت لگن از نمای خلفی

فصل اول

کلیات تحقیق

به تعبیر بسیاری از صاحب‌نظران، یکی از مشکلات عمده جوامع بشری در قرن کنونی فقدان تحرک بدنی است. [لوتولتز^۱، ۱۳۸۰: ۱]

زندگی ماشینی و صنعتی امروزی انسانها را از انجام فعالیت های روزمره زندگی و حرکات مناسب بدنی که از ضروریات ادامه حیات هستند، بازداشته است.

در واقع انسان همچنان که در علم و صنعت و تکنولوژی پیشرفت کرده است، تحرک بدنی خود را محدود ساخته است به طوری که هرچه چرخهای صنعت و تکنولوژی بیشتر چرخیده از چرخش و حرکت دست ها و پاهای انسان کاسته شده و در نتیجه او را با فقر حرکتی مواجه نموده است. کاهش تحرک انسان از یک طرف و عدم آشنایی به تأثیر حرکات بدنی و ورزشی از طرف دیگر انسان را سخت مغلوب بی حرکتی نموده تا جائیکه دچار ضعف و سستی و بیماری های گوناگون شده است. آمارها نشان می دهد ۴۰ درصد از کسانی که به بیمارستان ها و پزشکان مراجعه می کنند در نتیجه کمبود حرکت دچار اختلالات جسمانی هستند. [کاشف، ۱۳۸۲: ۷]

گسترش ناهنجاری های جسمانی در جامعه که ناشی از فقر حرکتی، قرارگیری بدن در حالت های نادرست و عدم آشنایی افراد با ترکیب و ساختمان است با رعایت توصیه های لازم به سهولت قابل پیشگیری و اصلاح است که این امر به تلاش متخصصین و محققین رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی بستگی دارد.

امروزه کودکان و نوجوانان به سبب عدم برخورداری از شرایط مناسب تغذیه ای، زیستی، بهداشتی، جوی و ... در طول دوران رشد خود دچار ضعف های عضلانی و استخوانی می شوند که در اثر کم تحرکی و بی توجهی رشد می کنند و بدین ترتیب سلامت جسمی و روحی آنها دچار اختلال می شود. [وست^۲، ۱۳۷۶: ۲۶۶]

یکی از مهمترین عوارض نامطلوب جسمانی در اثر کم تحرکی، ناهنجاری های وضعیتی است.

1. Leutholtz

2. Wuest

وضعیت صحیح بدنی از جمله دانسته هایی است که هر فرد باید با اصول آن آشنا باشد و در زندگی خود آنها را رعایت نماید تا بدین وسیله ضمن پیشگیری از بروز ناهنجاری های جسمانی از راحتی و آسودگی بدن نیز برخوردار باشد، لازمه این کار شناخت وضعیت های طبیعی و استاندارد و نیز آشنایی با ضعف ها و ناهنجاری های موجود آمده در وضعیت بدنی و بررسی میزان شیوع هر یک از آنها در جوامع مختلف است. [برقی مقدم ، ۱۳۸۰: ۲۸]

در این ارتباط علم حرکات اصلاحی که به عنوان یکی از شاخه های نوین در علوم تربیت بدنی، دانش کاربردی در سطح جامعه و بویژه در مدارس است، می کوشد با شناسایی ، آموزش ، پیشگیری ، بهبود و اصلاح ناهنجاری های بدن و عادات حرکتی غلط افراد به هدف عالی خود دست یابد. [علیزاده ، ۱۳۷۸: ۱۷]

با توجه به ناهنجاری های فراوان اسکلتی و وضعیتی در بین دانش آموزان مدارس کشور و نیز با عنایت به اهداف عالی تربیت بدنی در جهت رشد و شکوفایی ابعاد جسمانی و روحانی دانش آموزان تحقیق حاضر به بررسی مقایسه ای شیوع اسکولیوز و ارتباط آن با برخی از ویژگی های آنترپومتریک دانش آموزان دبیرستانی دختر و پسر شهری و روستایی پرداخته است و قصد دارد تا وضعیت این ناهنجاری را در بین نسل آینده ساز کشور جهت حفظ و ارتقاء سلامت جسمی و روحی دانش آموزان مورد بررسی قرار داده و بدینوسیله بر ضرورت توجه بیشتر این عارضه و عوارض نامطلوب آن در سطح مدارس تأکید شود.

۱-۲- بیان مسأله

چگونگی وضعیت بدن انسان اهمیت خاصی در زندگی بشر دارد، زیرا تغییرات و دگرگونی های مثبت و منفی ناشی از این امر سایر شرایط انسان در ابعاد جسمی - روحی - اجتماعی - اقتصادی و... را نیز تحت تأثیر قرار می دهد. [قنبرزاده ، ۱۳۸۲: ۳]

داشتن وضعیت طبیعی و مناسب یکی از نیازهای ضروری برای انسان است. قامت صحیح بدنی در هر فرد در وهله اول نشان دهنده سلامت و تندرستی اوست. وضعیت صحیح بدنی از جمله

دانسته هایی است که هر فرد می باید با اصول آن آشنا بوده و در زندگی خود آنها را رعایت کند تا بدین وسیله ضمن پیشگیری از بروز ناهنجاری های جسمانی از راحتی و آسودگی بدن نیز برخوردار شود. [پورحسینی ، ۱۳۸۲: ۳]

لازمه این کار شناخت وضعیت های طبیعی استاندارد و نیز آشنایی با ضعف ها و ناهنجاری های به وجود آمده در وضعیت بدنی و بررسی میزان شیوع هر یک از آنها در جوامع مختلف است. با شناخت این ضعف ها و ناهنجاری ها برنامه ریزی لازم برای رفع معضلات انجام می شود.

تحقیقات نشان داده اند که ضعف های بدنی و عوارض جسمی و روانی ناشی از آن شیوع نگران کننده ای در میان مردم برخوردار است بویژه ضعف های ستون فقرات در کودکان ، نوجوانان و جوانان که در سنین رشد هستند، نگرانی افزون تری را موجب شده و باید مورد توجه جدی قرار گیرد. [پورحسینی ، ۱۳۸۲: ۴]

لذا اگر ساختار اسکلتی بالاتنه به ویژه ستون فقرات از وضعیت طبیعی خود خارج شود نه فقط به کل قامت و وضعیت فرد صدمه می زند بلکه کنش طبیعی سایر اندام های حیاتی داخل قفسه سینه و شکم را تحت تأثیر قرار می دهد به علاوه ناهنجاری های اسکلتی از نظر روانی و اجتماعی به تصویر بدنی جوانان آسیب می رساند و شاید چنین شکل و ظاهر نامطلوب جسمانی از حضور فعالانه و موثرشان در محیط اجتماعی بکاهد. [غفارپور ، ۱۳۸۱: ۳]

با توجه به شیوع انواع ناهنجاری های اسکلتی در اندام فوقانی و تحتانی در بین دانش آموزان و با توجه به عوارض متعددی که این ناهنجاری در وضعیت سلامت کل بدن ایجاد می کند و با توجه به اینکه دسته ای از این ناهنجاری عملکردی و غیرساختمانی بوده و قابل اصلاح هستند، لذا بررسی و ارائه حرکات اصلاحی جهت بهبود آنها ضروری به نظر می رسد .

یکی از این وضعیت های نامطلوب اسکلتی، اسکولیوز است که انحراف جانبی ستون فقرات به چپ یا راست را گویند. [آرتی و همکاران ، ۱۳۸۴: ۲۳]

به عبارتی دیگر اسکولیوز به انحنای جانبی غیرطبیعی و بیش از ده درجه ستون فقرات اطلاق

می شود. [قنبرزاده ، ۱۳۸۲: ۱۳]

در این ناهنجاری عضلات یک سمت بدن کوتاه و منقبض شده و عضلات سمت دیگر بدن شل می شود به همین دلیل ستون مهره ها با تحمل یک انحناء به سمت پهلوئی دیگر تغییر شکل پیدا می کنند. [صفی خانی و همکاران ، ۱۳۸۵ : ۳]

این عارضه بسته به سن تشخیص به سه دسته کودکی ، نوجوانی و جوانی تقسیم می شود و پیشرفت انحناء به سن، جنس و بلوغ اسکلتی بیمار بستگی دارد. اسکولیوز با علت ناشناخته شایع ترین نوع اسکولیوز است و ۷۵ تا ۸۵ درصد از اسکولیوزها را شامل می شود در دوران نوجوانی ، میزان شیوع با علت ناشناخته در دختران ۵ برابر بیشتر از پسران است. [سخنگویی ، ۱۳۷۹ : ۱۵۹]

در اسکولیوز با علت ناشناخته جوانان ، انحراف بیش از ده درجه در دو تا سه درصد جوانان زیر شانزده سال گزارش شده است. [همایونی و همکاران ، ۱۳۸۲ : ۱۳]

در این بین محقق قصد دارد به شناسایی و مقایسه میزان شیوع عارضه اسکولیوز در دانش آموزان دختر و پسر شهری و روستایی و ارتباط آن با برخی از ویژگی های آنتروپومتریک آنان در جامعه تحقیق مورد نظر پردازد و در نهایت درصد پاسخگویی به سوالات زیر است :

- ۱- آیا میزان شیوع اسکولیوز در دختران و پسران شهری و روستایی متفاوت است ؟
- ۲- آیا رابطه ای بین وزن ، قد، سن و شاخص توده بدنی آزمودنی ها و ابتلای آنان به اسکولیوز وجود دارد؟

۱-۳- اهمیت و ضرورت تحقیق

ستون فقرات نقش بسیار مهمی در محافظت از نخاع ، ایجاد حرکت و نگهداری چهارچوب بدن دارد و به علاوه در هنگام انجام فعالیت های روزانه ، فشار مکانیکی داخلی و خارجی قابل توجهی را تحمل می نماید. عدم پیشگیری و اصلاح ناهنجاری های مربوط به آن می تواند موجب بروز اختلالات ثانویه در سایر قسمت های بدن شود و علاوه بر سلب سلامت جسمی ، بهداشت روانی فرد را نیز مختل کند. [تقی زاده ، ۱۳۸۲ : ۴]

لذا وضعیت بدنی خوب و سلامت جسمانی فردی می تواند متضمن سلامت روحی و روانی افراد

جامعه باشد. [شاهمرادی ، ۱۳۸۰: ۳]

با توجه به اینکه دوران اولیه بلوغ یکی از حساس ترین دوره های زندگی انسان به شمار می رود غفلت و بی توجهی به ساختار بدن در این دوران عوارض جبران ناپذیری بر بدن انسان خواهد گذاشت. [تقی زاده ، ۱۳۸۲: ۴]

در زندگی روزمره قرار گرفتن در وضعیت های بدنی مانند نشستن در حالات نامناسب یا خم شدن به اطراف و ایستادن در فضاهاى تنگ و نامناسب و غیره می تواند باعث فشار بر عضلات و رباط های پشت و در نتیجه باعث ناهنجاری های اسکلتی ستون فقرات مثل کیفوز، لوردوز، اسکولیوز و یا ترکیبی از عوارض مذکور شود. [بابایی پور ، ۱۳۸۵: ۴]

با توجه به تحقیقات صورت گرفته در کشورمان ، ناهنجاری های ستون فقرات در بین دانش آموزان مدارس، نتایج نگران کننده ای را نشان می دهد. تحقیقاتی که در همین زمینه برای اولین بار در ایران انجام شده حدود ۸۶ درصد از دانش آموزان پسر تهرانی دارای ناهنجاری های بالاتنه بوده اند [علیزاده و همکاران ، ۱۳۷۸: ۵]

از میان ناهنجاری های اسکلتی بالاتنه، عارضه اسکولیوز بدلیل اهمیت آن در ایجاد درد و کاهش بازدهی عملکرد انسان همواره مورد توجه محققان بوده است. [غفارپور ، ۱۳۸۱: ۴]

چون اسکولیوز طبیعت بد دارد و پایه و اساس سلامتی انسان را برهم می زند بنابراین باید در پیدا کردن مبتلایان به آن تلاش نمود. بیماری در ابتدا بدون درد و در پشت انسان است که فرد نمی تواند به وجود آن پی ببرد و در شرایط سنی عارض می شود که معمولاً حجب و حیا در حداکثر میزان وجود دارد به گونه ای که مبتلایان خود را از والدین خود نیز می پوشانند. در جنسی شایعتر است که شرم و حیا نیز بیشتر است (دختران) و در کشور ما که بدلیل اعتقادات دینی پوشش کامل جزء واجبات است و نیز به دلیل عدم آشنایی افراد جامعه به این عارضه و نیز بدین بودن و زشت پنداشتن آن از عواملی است که مانع کشف این بیماری می شود. [بابایی پور ، ۱۳۸۵: ۴]

لذا برنامه ریزی اصولی برای تأمین سلامت جسمی و روحی دانش آموزان از اهمیت و اولویت ویژه ای برخوردار است و کشف زود هنگام این عارضه ممکن است با بررسی و تمهیدات دیگر

موجب پیشگیری از پیشرفت آن شده و عدم تشخیص و پیشگیری این عارضه منجر به بروز انحراف های شدید ستون فقرات و عوارض ناشی از آن شود. اگر چه به نظر می رسد، استفاده از کشش به منظور تثبیت مهره ها می تواند در اصلاح بیشتر اسکولیوز نقش داشته باشد. [بهتاش، ۱۳۸۵: ۶]

لذا با توجه به اینکه در سال های اخیر، تحقیقات کمی در خصوص شیوع و علل اسکولیوز به صورت مقایسه ای و آن هم در دو گروه جنسی شهری و روستایی انجام گرفته، امید است که تحقیق حاضر بتواند با توجه به اطلاعات موجود به بررسی و توصیف کنونی جامعه مورد مطالعه از لحاظ ابتلاء به عارضه اسکولیوز و مقایسه این عارضه در دو گروه جنسی و ارتباط این عارضه با برخی از ویژگی های آنترپومتریکی دانش آموزان در دو موقعیت مکانی شهر و روستا بپردازد و نتایج تحقیق به افزایش سطح آگاهی والدین و دانش آموزان در خصوص قرار گرفتن در وضعیت های صحیح بدنی و یا عوامل تأثیرگذار بر این عارضه منجر شود و توجه عمیق مسئولین امر و متخصصین از جمله مهندسی ارگونومی (تجهیزات استاندارد مدارس) و طب ورزشی و سایرین را نسبت به ضرورت و اهمیت بررسی علت ها جلب نماید و همچنین راهکارهایی در خصوص پیشگیری و درمان و گام برداشتن در جهت ارتقاء و بهبود سلامت و تندرستی جامعه بخصوص نسل آینده ساز کشور را ارائه نماید.